

Theorema

dicens eos errasse qz posuerūt materiā elemētū corpuz, i. de
mūero corpuz, qz dixerūt materiā esse corp^z t nō dixerūt eā
de mūero nō corpū. In fūdamēto ei nature nō ē aliqd disti-
ctū neqz quātū neqz quale, ē ei materia pma mediū int̄ ens &
nihil vt dic̄ pmetator, i. ph̄ycoz qd̄ scordat cūz̄bis augusti
ni i libro pfectionū dicētis. Duo fecisti dñe, vñ ppe te natu-
raz angelicā et aliud ppe nihil vt materiā pma. Cū ḡ mate-
ria sūm se p̄siderata nō dicat aliqd in actu, meli^z dixisset ph̄i
si materiā sic acceptā dixissent ee nō corp^z qz dīcedo eā esse
corp^z, nō enī materia sic supta h̄z ptes nec est qd̄ diuisibile
s̄ diuisibile tñ vt supi^z oñsuz est si accipias materia vt co-
petit ei qdā mod^z qntitatiu^z p̄tiget materia ptes h̄z. Nāl^z
materia h̄eat ptes p̄ qntitatē, tñ vt dicebat ptes materie s̄
alio a ptib^z qntitatis. Cū ḡ ille ptes materie nō dicat aliam
essentiā nissi essentiā materie. Sūm rei veritātē materia sic acce-
pta ē p̄posita, ē enī qdā totū ad suas ptes, t q̄a materia sic
p̄siderata vt h̄z tales ptes nō dicit alia eēntia s̄ solū addit^z
ei qdā qntitatiu^z mod^z p̄ vez ee qd̄ i theoremate xponebat
videlicz p̄ h̄mōi mod^z supaddit^z materie etiā realis reddit
materiā magi. P̄positā Cū iḡt materia vt existit i ch̄io sit qd̄
extēlūt organizatū t h̄eat quēdā modū qntitatiu^z t p̄petat
ei h̄re ptes q̄ ptes n̄ dicit alia eēntia ab eēntia matēte cū q̄li
h̄z p̄s matēte sūt materia p̄stat materia existentē i ch̄io ee qd̄
realis p̄positū cū realis h̄eat ptes. Si ḡ i solā materiā existē-
tez i ch̄io p̄uereret panis s̄ba i rē p̄positā et p̄uersa qd̄ de-
clarare volebam^z.

Theorema xxxi.

Quoniam materia nō dicit qdā totū nec me-
ret nomē corporis nisi ppter modū qntitati-
ui^z quē induit qz put p̄pat ad aiām hoc maxie
obtinet. ppe et potissime debet materia dici cor-
pus put diuidit ex opposito ptra aiāz et nō co-

tra formas alias corpales. **Materia** igit̄ organi
zata ī ch̄o exīs p̄grue p̄t dici corpus

Consurgit ex p̄cedentib⁹ rōnabilis dubitatio. Nā si mate
ria h̄m se accepta nō meref̄ nomē corporis. P̄siderata tū vt idu
st quēdā modū q̄ntitatū induit rōez corporis et h̄z rōnē to
ti⁹ et ē qđ p̄positū ex plurib⁹ p̄tib⁹. qz cū nūqz materia absol
uit a q̄ntitate sp̄ p̄petit materie qđā mod⁹ q̄ntitatū⁹. s̄b q̄cū
ḡ forma sit materia sp̄ erit quāta loq̄ndo de materia sensi
bili qz de tali loq̄ int̄adim⁹. Utz at̄ itelligibilia materia ha
bēst. nō ē p̄ntis speculatiōis. s̄i igit̄ mod⁹ q̄ntitatū⁹ dat ma
terie qz hēat rōez corporis et materia nūqm̄ absoluīt a tali mō
sle nec absoluīt a quatitare. ad quācūqz formā p̄petit materie
sp̄ hēbit rōez corporis. igit̄ sicut dicim⁹ qz anima lē p̄positū ex
corpe et aia qz materia iduēs modū q̄ntitatū⁹ h̄z rōez cor
poris. sic vt videz dicere posim⁹ lapidē p̄positū ee ex forma
et corpe qz materia lapidis vt p̄pat ad formā suā h̄z modū
q̄ntitatū⁹. poterim⁹ ḡ dicere l̄ lapide eē duplex corp⁹. cor
p⁹. l. qđ ē gen⁹ ad lapidē qđ dicit tot et p̄dicat de lapide e:
corp⁹ qđ est altera ps̄ p̄positi et de lapide nō p̄dicat qz est
ps̄ lapidis sicut distinguim⁹ i aial duplex corp⁹. corp⁹ qđ
est genus ad ail. et corp⁹ qđ ē ps̄ ei⁹. et quod dictū ē de lapi
de et de mixtis iaiatis dici possz de miscibiliib⁹ et elemētis.
sicut ei forma lapidis n̄ recipit nisi i materia q̄nta sic eē nec
forma ignis nec forma aque p̄nt recipi nisi i materia q̄nta.
h̄m ḡ hanc viaz vt vide possem⁹ dicere qz ignis essz p̄po
sit⁹ ex corpe et forma sicut aial est p̄positū ex corpe et aia. qz
tia nec vi⁹ admittit. nec rō patit. oꝝ dae cāz q̄re matēiat̄ ē
s̄b forma aial et vlikvt iformat̄ aia p̄t dici corp⁹ s̄b vt iformat̄
aljs formis n̄ xprie met̄ nomē corporis. Rursū aial didic̄ i p
se mouēs et i p se motū. didic̄ ei i aia et corp⁹. aia at̄ ē p semō
nes et corp⁹ p se motū. cetera vero corpora iaiata nō mouent̄
ex se. si ḡ matēia vt iduēs modū q̄ntitatū⁹ p̄t dici corp⁹ tūc
mixta iaiata et elemēta didic̄ i corp⁹ et formā. igit̄ elemēta
mouerent̄ ex se et nō mouerēt a generante. tota ei cā q̄re ei
ḡ iiiij

Theorema

lementa nō pñt moueri ex sessumis ex eo q̄ nō dividunt i for
mā et corp⁹. S̄z in formā et materia, ideo et si forma pōt eē
p se mouens materia n̄ p̄t eē p se mota. Nō ei h̄z p qd resistat
motori. Ideo pmetator in iiii. phycor vult q̄ i elemētis res
mota ē in potētia solūt motorū ē in actu. Ait enī elemēta esse
pposita ex materia pria et ex formis simplicib⁹ et motor est
forma et res mota est materia et ex hoc pcludit talia corpora
ra nō dividit in rē motā et motorem in actu. Cum ergo nihil
moueat ex se nisi sit diuisibile i motorē et rez motā actu:ele/
menta nō mouebunt ex se, qr licet possum⁹ ibi salvare mo/
torē esse aliqd in actu qr forma dicit aliqd i actu, tamē salua
re nō possum⁹ q̄ res mota dicat aliquid in actu cū materia
dicat qd in pōt solū. Immo ex h̄z pcludit pmetator q̄ tota cā
q̄re requirit tps in motu elemētorū ē resistētia medij. Nā cū
illō qd ē i potētia solū nō possit resistere: materia q̄ se h̄z vt
res mota i elementis nō h̄z p quod resistat forme q̄ se h̄z vt
motor vt loqmur mō quo pmetator loqtur. Aprie enī loqnt
do nec forma elemētor ē motor nec materia et res mota. S̄z
forma ē rō p quā mouet, et materia est rō p quā mouet. No
uet ei elem p actualitatē et formā suā. Mouet autem elemen
tum p potentialitatē suā et materia. Si ergo nō est ibi resistētia
vt ex pte rei mote regrat temp⁹ i motu oī dare resistētia
ex pte medij. Immo si ess̄z dare vacū. elementa mouerent
i instati vt pbac in. iiii. phycor. Nulla ess̄z ibi resistētia iō
nō aprie ess̄t ibi mot⁹ h̄ mutatio soluz. Corpora enī celestia
licz ibi non sit resistētia ex pte medij mouent tñ in tpe qr
mouent ex se, et res mota dicit ibi aliqd in actu. Coponuntur
enī corpora celestia ex corpe et forma vt dicit pmetator cor
p⁹ qd est ibi vt res mota est actu aliqd distinctū a suo moto
re, sic etiā si ess̄z mot⁹ i vacuo licet mouerent elementa i in
stanti, aialia tñ mouerent ibi i tpe, vt inuit pmetator sup iiii.
phycor. In motu enī aialia nō sumit tota resistētia ex pte
medij enī aialia mouerant ex se et sicut diuisibilia i talia duo
qrūm vñ est p se mouens et aliud p se motū coponuntur ei
aialia ex corpe et aia, sive ex corpe et forma. Corpus enī qd

est ibi p se motū videt dicere aliquid in actu. Poterit g ibi salnari resistentia inter motorē et rem motam sblata resi/ stentia mediū. s i elementis h nō fieri nō pōt qz res ibi mo ta est materia que dicit quid in potentia solū. ppter qd ex pte rei mote nō pōt sumi resistentia. Si ergo tollereē resistentia mediū nulla resistentia esset ibi. Sz si elementa possent dici pposita ex corpe z forma sicut dicuntur corpora celestia esse pposita et etiā animalia z oia que mouent et se tūc elā mo uerent ex se et esset dare in motu elementoz resistētā ex p te rei mote; pter resistētā mediū q oia sunt ptra veritatem traditam in phia naturali. Notādu ergo q ad soluendū diffi cultates tactas nō innamur ut videat ex positōne plurim formarū in posito. Nam plures formas in pposito ponere non possumus nisi ppter ordinē quez forme habent ad inuicē. Nul lus enī ponit plures formas in pposito nisi ille forme habeant ordinem ad inuicē. Stultuz enim esset ponere plures for mas in aliquo et tñ ille forme nō essent ad inuicem ordina te. Inter formas āt aspicim⁹ duplēcē ordinē. quorū vn⁹ est op̄do p̄dicamēti et talis ordo est inter gen⁹ et speciē. Dunc āt ordinem seqns. Auicebron in libro suo fontis vite posuit ordinem formaz s in ordinem p̄dicamēti voluit enī formā generis et spēi esse aliam et aliam. Secūdo mō ē ordo in for mis qz corporalia ordinant ad spūalia, sensibilia ad ītelligibilia, naturalia ad supnaturaalia, et vliter ea q educuntur d pot tētia materie vident esse materialia, et h̄z quēdā potentia lem ordinem ad spūales sbas. et si istum modū sequeremur. dicerem⁹ in hoie, esse plures formas et nō in alijs. esset enī in hoie vna forma naturalis educta de potētia materie, et alia supnaturalis immediate creata a deo et infusa corpori et tūc naturalis forma educta de potētia materie erit natu ralis et habebit potentialem ordinem ad formam supnaturalem et infusam. Sz sine sic sic dicam⁹ non videtur dif ficultas solui qz si ponamus pluralitatem formarum ppter or dinem p̄dicamēti volentes genus et spēm non posse dicere tandem formam tunc in elementis erūt plures forme cum

Theorema

In eis resernetur forma generis et speciei. **E**st enim ignis et corpus et quodlibet elementum est aliqd in genere et spe posse mus ergo salvare propter pluralitatem formarum eius esse composita ex corpore et forma et res ibi mota est corpus et non materia solu[m] mouerent igit[em] elementa ex se et non vitares m[od]i difficultate tactu[m] sicut magis poneremus ipaz. **R**ursum si in solo hoie poneremus plures formas quod in solo hoie est forma supnaturale ista tunc id est iudicium de aliis brutis et de elementis. Mouerent g[eneris] eius ex se sicut animalia bruta vel animalia bruta non mouerent se sicut nec elementa. **Q**uoniam neutrum est puenies dicere non aut dicere possumus quod in elementis et in mixtis inanimatis ut in lapide est solu[m] una forma ideo non possunt moueri ex se quod non sunt divisibilia in corpus et formam sed in materiali et formam. In animalibus vero oib[us] sit plures forme ideo mouerent ex se quod componuntur ex corpore et anima sive ex corpore et forma et ibi corpus non dicit materiam solum sed materiali cu[m] forma. **S**ecundum enim hanc positionem lapis per eandem formam est lapsus et corpus, et quodlibet mixtum inanimatum per eandem formam est in genere et in specie. **L**eo autem non per eandem formam est leo et corpus et quodlibet animal non per eandem formam est animal et corpus. Sed hec possumus non visu detinere posse stare. **C**um enim ex ianuario sit animalium ut puta ex lapide non sit fit. **S**i lapis per eandem formam est lapis et corpus quod cedit forma lapidis postquam introduxit forma vermis cedit corporeitas quod erat in lapide. **N**on enim est intelligibile quod aliqua duo dicant eandem rem et unum realiter corruptur alio manente incorrupto. **S**i ergo corporeitas et lapideitas in lapide dicunt eandem formam postquam cedit lapideitas adveniente anima sive cedit et corporeitas et quod cum generaliter sive cedit ex lapide solum, introduxit de novo in materia una forma scilicet anima sive cedit. **S**i igit[em] corporeitas quod prius erat in materia lapidis ibi non remanet quod non remanet lapideitas generato ex lapide sive, vel aliquo alio viuo per solam introductio[n]em anime in materiam, vel sive genitus ex lapide non erit corpus vel illa eadem forma quod dat vermi sive cedit.

ei q̄ sit corpus, et eandē formā dicent aīa h̄mis et corporei
 tas. **C**idetur ergo oīo esse dicendum q̄ sicut forma p̄ quam
 lapis erat lapis alī et alī accepta dabat lapidi q̄ eet lapis
 et q̄ esset corp̄ sic forma h̄mis postea introducta dabit h̄mū
 q̄ sit h̄mis et q̄ sit corp̄. corp̄itas enī in genere s̄be nō est
 ip̄ dimensiones s̄ est forma dans esse materie apte nate sus
 cipere dimēsiones, anima ergo h̄mis corp̄itas dici poterit.
Nam forma h̄mis sic dī aīa ex eo q̄ dat h̄mi q̄ viuat et
 q̄ sentiat; sic p̄t dici corp̄itas ex eo q̄ est actus materie di
 mensionata. **Q**uicqđ autē sit de homine, in alijs plures for
 mas ponere non est rōnabile nisi poneremus pluralitatem
 formarum tam in elementis q̄z in mixtis et tam in mixtis in
 animatis q̄z animis. **N**ō ergo ex pluralitate formaz possum
 saluare difficultates tactas videlicet q̄re elementa et mixta
 inaīata componūtur ex forma et materia et nō p̄prie ex cor
 pore et forma, et non mouentur ex se et in motu eoz nō est
 assignare resistētiā preter resistētiā mediū. **A**nimalia vero
 dicunt p̄poni ex corpore et forma sūe ex corpore et aīa et mo
 uentur ex se et est ibi resistētiā rei mote p̄ter resistētiā
 mediū. **N**otandum ergo q̄ anima potest comparari ad materi
 am cui⁹ est actus et p̄fēctio duplēciter. **E**nī modo ut est for
 ma eius. **A**ltro modo ut est motor ipsius. **U**troqz autē mo
 do materia existēs in animali ut p̄paf ad aīam meretur no
 men corporis. **P**ateria vero elementorum et vniuersali
 ter mixtorum inanimatorum ut comparatur ad formam su
 am neutro modo meretur nomen corp̄is. **D**icebatur enim
 superius q̄ materia fīm se considerata non meretur nomen
 corp̄is tñ ut induit quēdam modum quantitatuum potest
 dici corp̄us. **O**stendebat enī quis erat ille mod⁹ quantita
 tius p̄pter q̄ materia poterat appellari corp̄us. dicebatur
 etiam q̄ talis modus erat organizatio, materia enim orga
 nizata potest dici corp̄. vnde si i nullo p̄posito eēt formaz
 plitas aīa ex hoc ip̄o dicere actus organizati corporis q̄
 eset perfectio materie organizatae, organizatio autē dupli
 citer sumi poterit vel propter partes materie vel propter

Theorema

ptes quantitatis. Materiā āt organizata ppter ptes materie pte dici corp' tñ ipse ptes materie nulli essentia dicunt pte cēntia materie ideo materia sic accepta nullā essentia significat pter essentiam materie. Et si qratur cū anima dicunt ex actus materie organizate vtruz illa organizatō materie debeat sit mi sūm ptes materie vel sūm ptes quantitatis planū est cā esse sumendā sūm ptes materie qz aia immediati adheret materie qz quantitas cum talem materialē informat elem inuenit. Inuenit materialē organizata ideo talem materialē pscit organizatio. ergo illa que ponit in diffinitione aie en dicit. Anima ē actus corporis organizati nō dicit accēns neqz noiat ptes quantitatis. qz accēns nō ingredit diffinitioez sbe s noiat ptes materia. Cuz ergo sp̄aliter aia dicat actus organici et sp̄aliter anima requirat tanqz ppterium suscepitū organizatam materialē sp̄aliter materia vt est in aialib⁹ et vt ppatut ad animalē meref nōmē corporis. nō autē meref ppter tale nomen vt est in elementis et i mixtis inaīatis et vt ppatut ad formas alias. Dicam⁹ ergo qz materia vt est in elementis et in reb⁹ inaīatis nō differt p essentiā a materia vt est i aiali bus materia tñ vt est in aialib⁹ existens hz quēdam moduz quantitatū ut organizatōez hz qd n hz vt ē i alijs mixtis et roe hui⁹ aialia dicunt pposita ex corpe et forma sine ex corpe et aia qz materialē organizata pte dici corp'. mixta iaiata dicunt pposita ex materia et forma qz forma cox n ppter reçrit or gaizatā materia. Jo n ppter dicunt pposita ex corpe et forma. Et sicut declaramus materialē in animalibus ppter habe re rationem corporis vt cōpatut ad animam tanquā ad formam. et ostendimus hoc non ptingere in rebus inanimatis sic ostendere possumus materialē in animali vt cōpatut ad animam tanqz ad motorem habere rationem corporis. vt tamē est in elementis et in his q non mouentur ex se non potest dici corpus. Ad cuius evidentiam Notandum qz in animata non mouentur nisi ad vnam differentiam positio nis tm̄ et p vna naturā tm̄ vt grauiā p naturam grauis mouentim̄ deorsum. et levia p naturā leuis mouent tm̄ sursum.

orsu nihil remanet in grani per quod resistat isti motui, id est res materiae granis dicitur esse materiae tamen et aliquid quod est in potentia solu quod amota forma granis quod videlicet se habere ut motor; materia quantum est de se est in plena obedientia ad motum illum quod nihil est in ea per quod possit resistere tali motui vel si subtrahatur et resistentia medietas et grauia mouerentur in vacuo ut dicebat motus ille esset in instanti. Sed in aliis non sic animalia enim mouetur ad omnem dictam positionem et non mouentur uno modo tamen. Movetur enim tam per grauitatem quam per appetitum, et cum anima mouetur per appetitum non est materia in plena obedientia ad motum illum. Immo per grauitatem resistit illi motui, id est materia existens in animali ut praefat ad animam ratiocinio ad motorum, quod habet aliquid per quod resistit, induit rationes existentes in actu id est nomine corporis. Loquendo etiam de animalibus possumus ponere unam formam tamen ut si in cœro non esset nisi anima solu cœro speteret duplex motus. Unde deorsum per grauitatem et per suum talem motum praefat materia cœri ad formam suam nullo modo mereatur nomine corporis quod non habet rationes existentes in actu cum non haberet per quod resistentia tali motui. Sed per cœrum moueretur per appetitum quod motus est anima secundum quod materia existens in eo ut praefatur ad animam potest appellari corpus, habet enim per quod resistat secundum motionem, quod per grauitatem id est potest appellari corpus quod induit rationes existentes in actu. Præter ergo quod materia in animalibus ut praefat ad animam mereatur nomine corporis sive praefat ad eam ad formam sive ut ad motorem. Sed non praeter eadem causa sive et sic mereatur nomine corporis sed ut praefat ad animam materia existens in animali ut ad formam mereatur nomine corporis praefat organizatio, sed ut praefat ad eam ut ad rationes potest dici corpus praeter resistentiam. In elementis vero et in rebus solidatis quod forma eorum non praeterea requiriunt organizatam materiam nec materia eorum habet per quod resistat forma; mouentur sive ut est ratio mouendi, nullo modo materia in talibus respectu sive formam mereatur nomine corporis et talia non potest dici moueri ex se. Non enim sive posita ex corpore et forma sed ex materia et forma. Non enim sunt divisa in talia duo quod unum sit per se mouens et aliud per se motum. Nam si forma in elementis potest dici per se mouens quod dicit aliquid in actu; materia tamen non potest dici per se mota, quod non

Theorema

minat qđ i potētia solū. Bene ergo dicit om̄ētator. in liij. celi et mūdi q̄ grauiā et leuia mouēt p se s mouen̄ p accidēs. Pr̄z ḡ verū esse qđ i theoremate xponebat. q̄ materia i aia lib̄ etiaz vt xp̄at ad aiaz meref nomē corporis s̄ vt ē i elemētis et vt xp̄at ad formas alias corpales/corp̄ appellari non p̄t. Qđ vero q̄s corollarie addebat q̄ materia organizata i ch̄o xp̄gue p̄ dici corp̄ vīsis pditatis dubitatiōeſ nō hab̄z

Theorema. xxiij.

Si nō excedit rōeſ possibilis q̄ panis materia puerſat i materiā corporis ch̄i et forma in formā. puerſio totiſ ſbe panis i ſolā materiā nō est ip̄ossible reputanda

Si ponerem⁹ i qlib⁹ xpoſito vnā formā ſbaiez tātū ⁊ dicere m⁹ q̄ i ch̄o n̄ fuit forma ſbalis niſi aia ſolū. cū puerſi ſba pa niſ i corp⁹ ch̄i opteret nos dicere i ſolā materiā panis ſbaꝝ eē puerſaz. corporalia enī i ſpūnalia pueri nō poſſūt. Q̄es enim p̄cedūt q̄ ſic tot⁹ ch̄is ē in tota hōſtia q̄ tñ i aiam ch̄i nihil ē puerſū. Aia enī ei⁹ ē ſub ſacrō altaris ſolū ex naturali pco mitātia nō ex vi ſacri q̄ nec materia panis nec eius forma nec aliqđ in pane exiſtens puerſuz ē i aia. etſi nō ā ibi aia er vi ſacri ml̄to magl. n̄ ē ibi dīnitas nec appellare⁹ eē ex vi ſacri i qđ aliqđ ē puerſū. Si ei nihil panis pōt pueri i aiaz ml̄to min⁹ poterit pueri in dīnitate. Rursū nllm accns ch̄i ē ibi ex vi ſacramēti q̄ nihil ē puerſū i aliqđ accns ei⁹. Spe ciali enī noīe vt ifra dicet iſta puerſio appellat trāſſatio q̄ ſba panis puerſi i ſbaꝝ corporis. nllm tñ accns cōuertit i aliqđ accns exñs in ch̄o. Sz ſi i corpe ch̄i nō ē forma ſba lis niſi aia q̄cqd erit in ch̄o vel erit materia vel diuinitas vel aia vel accns. Si ergo nihil est puerſum in diuinitatem nec i aiaz nec in accidentia oꝝ ſbam panis puerſam eē i ſolā materiā. Sz ponēdo plures formas i cōpoſito ⁊ dicendo q̄ corp⁹ ch̄i p alia formā ē corp⁹ et aiatū p̄t eē duplex mo dus dicendi de puerſione ſbe panis i corp⁹ ch̄i. Pr̄mo q̄

xxij

373

tal pueratio fiat in materia organizzata q̄ pot dīci corp⁹ ⁊ q̄
 materia organizzata loqndo de organizatiōe s̄m p̄es mate/
 rie nō dicit nisi solā materia, s̄m istū modū loquedi tota lba
 p̄is pueri i solā materiā. **S**ed mō p̄ intelligi tal' pueratio
 q̄ corp⁹ nō dicit materia solā, s̄ dicit materia cū forma cor/
 porealis ⁊ panis dicat pueri i corp⁹ chī q̄ materia panis
 puerit i materia corpis chī ⁊ forma i formā. **Q**ō at istorū
 vez sit nō ē p̄ntis theorematis distinire s̄ in dō theorema
 te dī q̄ si ē ip̄ossibile q̄ materia p̄is puerat i materia cor/
 poris chī et forma i formā puerio toti⁹ s̄be panis i solā ma/
 teriā nō ē reputāda ip̄ossibil. **A**riplici enī via ostendere possu/
 m⁹ q̄ s̄pōt materia alicui⁹ pueri i materia, ⁊ forma i formā
 q̄ p̄totū p̄postū pueri in solā materia, loqndo de formis
 de potētia materie eductis q̄ de talib⁹ loq̄ spectat ad p̄ns.
Prima via sumit ex eo q̄ materia forme nō p̄trariatur. **S**e
 cūda via hētut q̄ ōes forme de potētia materie educte qdā
 mōtualiter clauduntur in ip̄a materia, alit nō diceret educi
 et extrahi de potētia ei⁹. **T**ertia via habet q̄ forme materi
 ali d̄ q̄ loqmur p̄petit potētialitas ⁊ passibilitas p̄p̄t materia
Hic ecōuerso materie p̄petit actualitas p̄p̄t formā. **P**ri
 via sic p̄t̄ q̄ vi dīc p̄m̄ tator i p̄mo celi ⁊ mudi. **N**ūq̄ vñ
 p̄trarioz esentialit̄ sit reliqui, albedo ei nō sit nigredo, sic ḡ
 p̄ficiatur ex albo fieri nigrū q̄ materia que erat sub forma
 albi sit postea sub forma nigri. **E**t inde ē q̄ p̄hs i p̄mo phy/
 sicoz p̄bat q̄ est dare materia s̄iectā vtriq̄z h̄rioz, forma ḡ
 forme h̄riat i q̄ntū formavna exīs i materia nō p̄pa i seculū
 alia. **G**z materia nllī forme h̄riat q̄ s̄b q̄libz forma eē p̄t. **I**o
 p̄metator i.i. phycoz s̄r illo p̄bo. **C**ū n̄ dicam⁹ s̄bz eē h̄riam
 q̄lit ex n̄ s̄bstatis f. et s̄ba; vult q̄ s̄bz s̄be h̄riari, vez ē q̄ntū
 ad formā s̄ nō ē vez q̄ntū ad materiāz s̄iectū. **S**i ḡ vñture
 dina fieri p̄vt forma puerat i formā ad quā h̄rietate h̄z/nō
 ē reputādū ip̄ossibile deo totā lba p̄positi puertere i solam
 materiā ad quā p̄trarietatem nō h̄z. **I**mmo si nobis innotet
 sit eē possibile deo vñā formā eductā de pō materie posse
 pueri i alia vt i p̄seq̄ndo p̄tebit, **P**otissime h̄ inorescit nob

Theorema

ex eo q̄ forme ille ex pte materie i q̄ vniūt̄ur q̄ de eī potētia educi possūt̄ p̄trarietatē nō habent. Si ergo p̄cedim⁹ q̄ possit forma i formā p̄uerti ppter ipam materiā i qua vniūt̄ur multo min⁹ ē reputādū deo ipossibile q̄ possit formā in ipsam materiā p̄uertē. ppter q̄ totā substatiā rei p̄posite i sola materiā p̄ot̄ p̄uertē. Sedā via sic p̄z nā vt tacū ē, forma educta de potētia materie v̄tualiter claudit̄ in ipsa materia, nam vt Comētator ait in vii, metaph. omne qđ extrahitur de aliquo; est aliquo modo in eo de quo extrahit̄ur. forme ergo sunt aliquo modo in materia anteq̄ de potentia educantur. cū possint extrahi et educi de materia possumus q̄ aliquo modo dicere q̄ materia sit potētia et virtute totuz. In potentia enim passiua materie est formaedibilis de ipsa q̄ p̄posita materie facit totū. Iḡf vno mō materia et forma sūt plus q̄ materia solū. Alio mō materia et forma qđam mō nō sūt plus q̄ materia solū. Nā actie loquēdo materia et forma sūt plusq̄ materia solū q̄ si materia ē rō agendi. H̄abet a forma, p̄cipaliter enī ratio agēdi est forma si tamē aliquo modo cōicat materie; hoc p̄petit eī put h̄z esse sō forma. H̄z loquēdo de potētia passiua materie de qua educit̄ forma sic materia cū forma nō pl⁹ ē quodam mō q̄ ipa materia, enī d̄ potētia passiua materie'educaſ. H̄z cū sba pāis cōuertit̄ in corp⁹ christi ibi panis sba nō h̄z rōem actiui s̄ pas sui. fit enī hoc v̄tute diuina respectu cui⁹ cūcta creatura h̄z rōeſ materialis et passiui. est eī in potestate creatoris habere plenā actionē et plenū dñnum sup̄ creaturā suā vt faciat de ea vt sibi plac̄. si ḡ b̄z potētia passiua qđā mō materia et forma nō s̄t plusq̄ materia solū. q̄ vt tacū ē panis i dicta p̄uersione h̄z rōeſ passiui vt spectat ad p̄positū. qđā mō tātū est materia panis q̄ntu materia et forma simul. In qđcunq̄ igit̄ v̄tute diuina potest p̄uerti materia panis: p̄uerti poterit materia et forma simul. sicut ergo in p̄uertere est ex pte forme, sic i p̄uerti est ex pte materie ppter quod sicut i p̄uertere et in agere nō est plus materia et forma q̄ forma soluz q̄ s̄m potentia actiua materia claudit̄ in forma et vbi vnuſ

Theorema

Artes quas h̄z materi

XXXII.

374

pter alterū utrobiquē tātū vñū, vnde qz tota ratio agēdi cō/
petit materie ppter formā et in agere et in cōuertere nō pl⁹
erit materia et forma qz fo:ma solū; sic in pati et in cōuerti
qz pncipaliter rō passiōis sumitur ex materia, et forma clau/
ditur i pot:ia passiua materie fīm pati et uerti nō pl⁹ est
materia et forma qz materia solū, si g pōt uerti materia pa/
nis i materia corpis chī et fo:ma i formā poterit simul for/
ma vel materia panis uerti in solā materia, et qz forme fīm
q spectat ad ppositū nō se sic ūtualiter p̄tinent vt forma cō/
tinet i materia difficult⁹ est assignare rōez et modū fīm quez
forma panis uerti pōt i formā corporis chī et materia i mas/
teriā qz ostēdere q tota sba panis uerti possit i solā mate/
riā Tertia via sic patet quia forma p se nō ē i pot:ia pas/
siua nisi rōe materie sicut difficile essz sustinere materia p se
agere vel esse aliud qd agit materia ab eo quod agit forma
materiā tñ pñctā forme agere et uertere aliqd nō est icon/
uenies si tñ nō aliud agat nec aliud uertat materia qz for/
ma, sic difficile essz sustinere formā p se lūptā pati et cōuerti
in aliqd, formā tñ vñitaz materie uerti i aliquid nō ē icō/
cōuenies si uersio forme nō sit alia a uersione materie et
forma nō uertat i aliud qz materia Si g materia alicuius
ppositi i materia uertif facile erit sustinere q etiā forma in
tandē materiā uertat, totū g ppositū i solū materiā potest
uerti, et si nō est ipossibile q i aliud uertat materia, et in
aliō forma vt q materia uertat i materia et forma i formā
oio tñ facil⁹ est sustinere q materia et forma panis fītute di/
uina uerti pnt i solā materiā corporis chī qz q materia cō/
uertat i materia et forma i formā, si g hoc ē possibile illud
nō ē reputādū ipossibile vt i theoremate dicebatur, De mō/
st possibilatis in sequēti theoremate aliq declarabim⁹ put/
spēdat ad presens opus

DTheorema.XXII.

Partes quas hz materia naturaliter actu

h i

Theorema

eē nō pñt sine prib⁹ qñtitatis itellect⁹ tñ xp̄t es
sēti ilē dīaz sepat has ab ill. poterit ergo aliqd
puerti i ptes materie existētis i ch̄o absq; eo q;
i qñtitatē ipi⁹ aliqd puertat

Si alicui rei ppetit mod⁹ alteri⁹ p aliud sicut ppetit ei p id
sic illo deficiente ei nō remanet dñs mod⁹ qd videre possit
m⁹ tā in his q; naturaliter hñt eē q; etiā i his q; miraculoſe
fūt. **G**idem⁹ ei vniuersalia naturalitē eē i pticularib⁹. q; a
vniuersalia p se nō existit s in alio habet ee oib⁹ vniuersa
lib⁹ cōpetit qdā mod⁹ qlis **I**o supi⁹ dicebat vniuersalia q;
sunt sedē sbe nō significare s aliqd s qle qd q; significat qd
p modū qlis **S**i g mod⁹ qlis ppetit vniuersalib⁹ ex eo q; se
i alio si ponerem⁹ vniuersalia p se esse t dicerem⁹ qditates
rez abstractas p se existentes vt plato posuit q; dixit ee ide
as pticulariū cogenerantur dicere vniuersalia ee sbas nō solū
qntū ad rē s etiā qntū ad modū qz ppetet eis p se existē
Io pbs i. vij. metaphysice disputas i platonē, ait vniuersa
lia nō eē sbas qz nullū omne e sba **I**o reprehendit platonē
ponēt vniuersalia ee sbas. **E**t sic h̄z i his q; naturalitē s: sic
videm⁹ i his q; miraculoſe fūt. sicut enī vniuersalib⁹ natura
liter ppetit mod⁹ qlis p pticularia vt qz sunt i pticularib⁹ et
si amouerent a pticularib⁹ nō ppetet eis dñs mod⁹ **D**ic qz
p dñe vtūl. ifluētiā p miraculoſe accidēti ppetet mod⁹ sbe
q; a diuino miraculo pñt accēna p se esse vt ifra declarabitur
si diuina ifluētia cessaret tolleret ab accidentib⁹ modus sbe.
nō enī possent vteri⁹ p se ee. sp g cū ppetit alicui rei mod⁹
aliq; s p aliud: illo alio amoto nō poterit ei ppetere ille mod⁹
Si g materie ppetit naturalitē h̄re ptes i h̄re modū qñtitati
uū mediāte qñtitate amota qñtitatenaturalitē nō ppetit matēie
h̄re ptes fin q; dicebat matēia h̄re quēdā modū qñtitatiū
Naturalitē g ptes matēie nō pñt actu existē sine prib⁹ qñtitati
tis Intellect⁹ tñ xp̄t essētiale dīam sepat has ab ill. **S**icut ei
p scilicet vñl possum⁹ iudicare luce ee aliaz a colore. qz videm⁹
colores aliqñ magis illuminatos aliqñ minus, sic qz essētia

XXXI.

375

materie ē alia ab essentia quantitatis qz videmus eandē materie pā cōntiā aliquā esse sub maiori quantitate aliquā sub minori iudicare possum⁹ pā itellecā ptes materie essentialit⁹ differere a pribus quantitatis sicut cōntia materie ē alia ab essentia quantitat⁹. Ut̄n āt possim⁹ itelligere ptes materie nō itellecāl. prib⁹ quantitatis vel oīo sic est de cognitioē itelligibili quantū ad ptes materialē resp̄cū ptiūz quantitatūaz sicut erat de vi su colorz in p̄patō ad luce vt sicut vīsu cognoscere possum⁹ colorē differre a luce nō tñ possum⁹ videre colorez nō vīsa luce. Sic forte diceret q̄s q̄ itellecā p̄cipere possum⁹ ptes materie ēē alias a pribus quantitatis nō tñ possumus itelligē illas ptes nō itellecāl pribus quantitatis, talia āt inestigare n̄ spectat ad p̄positū. Nā licet possumus itelligere aliqd ēē dif ferēs ab alio qd̄ itelligere nō possumus nō itellecō alio vt possumus cognoscere q̄ accēs sit aliud a sbecto nō tñ pos sumus itelligere accēs nō itellecō subiecto. Deus tñ plus pōt facē q̄s itellecātus n̄t itelligere qz pōt facē accēs sine sub jecto l̄z h̄ possim⁹ itelligē. Sic forte dicēt aliqd q̄ deus pos set p̄seruare ī esse ptes materie absqz pribus quantitatis l̄z forte nō possumus itelligere ptes materie nō itellecāl. prib⁹ quan titatis, et si posset deus facē has ptes ī esse sine illis, nulli dū bū ē q̄ pōt facē q̄ aliqd cōuertat ī ptes mat. ie absqz co q̄ aliqd sit cōuersū ī ptes quantitatis. h̄ q̄ d̄ si h̄ nō pōt deus q̄ forte nō h̄ rōe z possibil⁹ q̄ actu existat ptes materie absqz pribus quantitatis nō tñ p̄p̄t hoc tollit vītas q̄sita. Nā si albedo absqz superficie ī ēē no posset tñ q̄ cōntia albedinis ē alia ab cōntia superficie, et deus pōt vñ cōntia ī alia cōntia puer terē qz vt pbatū fuit sup̄ de⁹ puer terē p̄t aliqd ī aliud actu p̄vers⁹. posset deus p̄ se loq̄ndo aliqd puer terē ī cōntia albedinis ī tñ nihil essz puer sū ī cōntia superficie co q̄ ista cōntia nō sit illa. Sic qz ptes materie sūt differentes essentialit⁹ a prib⁹ quantitatis possz de⁹ aliqd puer terē ī ptes materie v̄l ī mate riā hītē ptes ī nihil ēē puer sū ī ptes quantitat⁹. p̄p̄t qd̄ de clarati ē qd̄ ī theoremate p̄ponebat. Ad ylteriore tñ itelli gētiā yitatiā, nōndū q̄z sup̄ ē oīsū q̄ si p̄t de⁹ p̄nē materiā

h̄ y

Theorema

In materia pōt totū pōstū ex materia t̄ forma puerterē i so-
laz materia loqndo de forma educta de potētia materie po-
terit q̄ de⁹ totā s̄bam panis puertere in solā materiā exis-
tentē in chio loqndo de materia illa vt h̄z p̄tes et n̄ nihil erit
puerlū i quātitatē chri Ut q̄ aliqd appaēat de modo puer-
tis. Aduertēdū q̄ vt supius dicebat de⁹ pōt puerterē aliqd
in aliud p̄existēs actu vt pōt hūc aerem puertere i hūc ignē
q̄ pōt illā cādez formā n̄mero que ē in igne educere de ma-
teria aeris t̄ q̄ materie nō differunt nisi p̄ formas si materia
q̄ est in aere informē illa eadē forma n̄mero q̄ informat ma-
teria existēs i igne. materia aeris fieret materia ignis. sicut
q̄ albedines nō differunt nisi p̄ superficies q̄ esset illi⁹ potētia
q̄ vna superficie puerteret i alia. posset vna albedine in aliam
puertere. Sic q̄ poterit de⁹ totā s̄bam panis i solā materiam
puertere q̄ poterit formā panis i potētia materie reducēt
facē q̄ illa materiā iformē illa eadē forma q̄ ē existēs i chio
z tūc materiā illa puerla erit i materiā q̄ ē i chio t̄ q̄ forma
educta i potētia materie n̄ dī adinhilata si de⁹ puerterē materiā
illā in quā redacta est forma panis i materiā existētē i chio
qdā modo totā s̄bam panis i solā materiā pueriss. Cū ergo
effectiue loqndo de⁹ possit imēdiate facere q̄ mediate facit
si pōt totā s̄bam panis puertere i solā materiā reducēdo for-
mā panis in potētia materie. poterit absq̄ tali reductione
tale puertere facere. Immo q̄ s̄m puereti et passiue t̄ vt in
precedenti pōne dicebat nō pl̄ est forma t̄ materia panis
q̄ materia solum si potest deus cōuertere materiam panis
i materiā corporis chri: poterit imēdiate totā s̄bam panis cō-
uerte i solā materiā existētē in chio absq̄ eo q̄ p̄us s̄m itel-
lectū reducat forma panis in potētia materie

Theorema.rrri

Cum s̄ba panis in corp⁹ chri pueritē q̄ to-
tū trāstantiatē i totū nō ē dicēdū q̄ panis ma-
teria vñ q̄ ei⁹ forma i nihilū redigat

.xxxiii.

376

Tulerunt aliquid dicere quod cum ex pane sit corpus Christi quod panis ad nihilat vel quod eius substantia redigatur in prima materia sed non sufficiat ipso probatur. Undebat enim super quod aliquid corporum esse alicubi de non potest duplum. vel pro transmutatione proprietas, ut quod per motum localiter acquisuit locum illud est ibi localitas et sic corpus Christi est in celo. Secundum modo potest pertingere per transmutationem alterius ut quod aliquid est quae sunt in ipsum, et sic corpus Christi est in hostia. Non ergo ictipit Christus de novo esse in altari per motum localiter ut quod descendens de celo supra haec desideres incipiat esse in hostia, sic enim tu es in hostia quod etiam tu remanet in celo. si igitur substantia panis in nihilum redigeretur vel esset redacta in materia prima non quereretur in corpus Christi, non posset esse corpus Christi de novo in altari sicut in hostia per transmutationem alterius ut per questionem panis in ipsum. solus ergo ibi esset per transmutationem propriam oportet quod ipsorum de celo descendere ut ibi existeret et esset ibi localitas. ut quod per unum et idem corporum localitas in diversis locis esse non potest; cum esset Christus in hostia desineret esse in celo, et cum esset in uno altari desineret esse in alio. quod omnia sunt in fiducia catholicam. Non tenet certe et bene quod in sacramento nec ad nihilat panis materia nec forma sed tota substantia panis pertinet in totum corpus Christi. Non est ei ad nihilatum quod in aliud est plus. sed quo totum pertinet in totum quod totum declarare non est facile. Si ei poneremus solam unam formam in composite et dicemus in Christi corpe non esse substantiam formam nisi alia sunt quae ponentur ut super tantumgebat optaret nos dicere totam substantiam panis esse pertinere in sola materia forte sic dicendo de facili possemus soluere rationes trias. Possimus autem quantum ad prius octo rationes faciemus in ponente ista. Prima talis est quod principia omnia ut deus in primo principio. Cum ergo forma et materia sint principia omnia illa manere, est enim in rationibus principiorum quod fiat ex alterutis, vel quod fiat ex aliis. sed alia sunt ex ipsis. Non ergo forma ex materia fit nec materia ex forma. Unde circa finem octauum metaphysicam probatur quod forma nec est elementum nec est ex elementis. Sed si tota substantia est materia quam forma pertinet in sola materia existet in Christo quod oportet dicere ponentes unam formam, formam panis certe pertinet in materia corporis Christi quod videtur omni concordie quod si forma non est ex materia multo magis videtur quod nec materia possit esse ex forma. Secunda talis est quod dato quod materia et forma

b 14

Theorema

panis possent pueri i solā materiā eristentez i chō cū materiā vt videat nō possit dici corp⁹ falso esset qd̄ pdicat fides catholica cū ait q ex pāē fit corp⁹ chī. **Vel** q pāē pueri i corp⁹ chī. **S**3 solū esset vñ dicere q panis pueri i materiā chī qz vñ loquendi nō admittit nec veritas videat pati. **T**ertia talis est qz et si materia p̄t dici corpus b̄ nō p̄tigat nisi p̄t h̄z eē extesū. **N**atēa ē de se dicit qd̄ idūmibile t̄ est fm̄ se i pdicamento. **S**be. nō ḡ p̄t ei p̄pete extensio q dicit modū qntitatū. **Q**uarta talis est qz et si saluare possumus q̄ materie p̄petat modū qntitatū. b̄ nō est nū p̄ qntitatez. **N**ūq̄ ḡ sola materia poterit dici corpus b̄ materia cū qntitate corp⁹ appellari poterit. **S**i igit i tale corp⁹ pueretur pāē sba: eēt aliquid puerū in qntitate chī t̄ qntitas chī eēt in sacro qd̄ falso ē ex vi sacri. **Q**uita talis ē qz t̄ si saluare possem⁹ q̄ materia posset dici corp⁹ et q̄ posset ei cōpetere modū qntitatū et q̄ ille modū n̄ addat aliquid sup̄ naturam materie n̄ nullo mō videat posse staē q̄ sola materia dicat totū. **S**i igit tota sba pāē puerteret i solā materiā dici n̄ posset q̄ totū puerteret i totū. **S**exta talē cū ois p̄positio vñ deat req̄rē plā p̄ cēntiā vt videat sola materia nullo mō p̄t dici res cōposita igit si sba pāē puerteret in solā materiā. nō eēt trāsbatio rei cōposite i re cōpositā qd̄ falso ē. **S**eptima talis ē. **S**i materia vt h̄z eē qntitatū p̄t dici corp⁹ materia pāē qz n̄ absoluū a qntitate poterit dici corpus. **P**ossem⁹ ḡ dicē q̄ corp⁹ et for pāē puerunt in corp⁹ chī qd̄ vñ loquendi nō admittit nec veritas videat pati. **O**ctava talē ē qz si materia vt h̄z modū qntitatū b̄ corp⁹. **E**t iō sba pāē dicit pueri i corp⁹ chī qz cōuerterat i materiā exēte i chō vt h̄z modū qntitatū qz modū sp̄ arguit rē. t̄ modū absq̄ re eē n̄ p̄t: nō posset esse aliquid puerū i materiā vt videat exēte i chō n̄ aliquid cōuerterat i qntitate chī erit ḡ qntitas corporis chī i hostia ex vi sacri n̄ ex naturali p̄comitāta solū. qd̄ ē cōtra veritatem catholice fidei. **D**e at obiectiōes si p̄sideret predicta plane solū. **N**ā p. xxxii. p̄positionē. soluit p̄ma obiectio vbi ostendebat totū p̄positio p̄ture dīna posse pueri i

.XXXVII.

377

sola materia. Et quod arguit de principiis quod principia est manent, non est plausib[us] contra ponentes unam formam quam contra ponentes formas plures. Quod si principia opus manent nec sunt ex inuice nec ex alterius utris sicut materia non fit ex forma nec forma ex materia et materia sit aliquid de essentia forme. vel quod convertatur in formam sic materia non fit ex materia nec forma ex forma. quod opus nos dicere si ponamus plures formas. Dicendum est ergo quod materia et forma si sunt principia sunt principia agenti naturali. quod si esse dare materia omnino impossibile est absque omni forma ut probatur. Commentator octauo physico non posset esse subiecta motui et transmutationi. Agens vero naturale quod agit per motum de ea nihil possit producere. Sunt ergo talia principia supposita ab agente naturali. non a deo qui ipsorum entia materie perdurant in esse et cuius est agere in illo presupposito. Sed a ratio soluit per xxxi. theorema ubi ostenditur non sit quod sola materia ut induat modum quantitatuum potest dici corpus. Tertia ratio soluit per xxvij. theorema. Ubi probatum fuit re uno predicamenti posse habere modum alterius predicamenti propter quod materia potest habere modum quantitatim. Quartaria ratio soluit per xxvij. theorema. Ubi ostensum est modum illius quantitatuum nullam entiam addere super naturam materie. Quinta ratio soluit per xxix. theorema. Ubi ostensum est sola materia ut habet modum quantitatim posse dici totum quodam. Sexta ratio soluit per xxx. theorema. Ubi ostensum est sola materia ut induit quendam modum quantitatuum posse dici re compositam. Septima ratio soluit per xxxi. theorema. Ubi ostensum est quod speciali modo et proprie materia ex multis sub forma animalis potest dici corpus et non materia alia. Octaua et ultima ratio soluit per xxxvij. theorema. Ubi ostensum est quod potest converti sub forma eius in materia existente in choro ut habet ratione totius absque eo quod aliquid pertinet in quantitate eius. Dicendum igitur quod ponendo unam formam in composite diceremus sub forma eius in materia non tamen esse converti in materiam quoniam modo superius habet in materia ut est in choro. Si ergo si aliquid pertinet in solam albedinem existere in pariete licet albedo quantum est de se sit quod in diuisibile tamen ut habet esse in magnitudine est quod extensus quod

b. u.

Theorema

Puertū essz i talē albedinē nō essz puertū i aliqd idiusibile
s i aliqd extesū hñs ptes, sic q̄ puertū i solā materiā existē
t i chro i tale aliqd puertū; q̄lis ē illa materia lz ḡ mate-
ria qntū ē dē se sit qd idiusibile et nō possit dici totum nec
possit vocari corpus tū qr vt hz esse in chro hz ee extesū t
ē qd organizatū hñs ptes q̄ organizatio t q̄ ptes vt p̄ patē
p̄ hita nulla cētiā addit sup̄ naturā materiā s̄ solū dīc qndā
modū existēdi quā hz materia vt ē i xposito t q̄ sola materia
vt ē i chro ē qd organizatū hñs ptes t p̄t dici corp⁹ vt su-
peri⁹ ē onisuz si i tale materia puertā panis sba erit puerio
i ali jd totū i aliqd hñs ptes t i aliqd qd p̄t dici corp⁹ ma-
teria ei cuiuslibz aialis p̄t dici corp⁹ t ps corporis P̄t dici
corp⁹ fm q̄ corp⁹ dicit alterā ptez aial t de aiali nō pdicaf.
t ē etiā ps corporis accipiēdo corp⁹ qd dicit totū t de aiali p̄
dicaf Immo materia qr fm se xiderata materia dicit s̄ vt
organizata dī corp⁹ si solū vnā formā ponerem⁹ i chro qr
sba panis nō essz puerta i materia fm se sumptā s̄ i materia
vt ē organizata meli⁹ t cōgruēti⁹ dicet q̄ panis sba puertē
i corp⁹ chri⁹ q̄ i materia chri⁹, p̄z ḡ q̄ ponēdo vnā formā ob-
iectiōes sc̄as de leui soluim⁹. p̄t qd dīcā positio videtur val-
de probabilis, tū qr nihil phibz qdā falsa esse probabilita
quibusdam veris, qr de veritate dīcā positionis mihi nō cō-
stat. dīcā positioni non assentio Audeo tamē dicere q̄ cōtra-
riam non intelligo. Nam ponere multas formas i xposito
hz multas difficultates fm se quas soluere nescio qr si non
eandem formā dicit supiūs et inferius vt si aer nō p̄ eandez
formā est aer corpus et substantia et cum ex aere sit ignis
remanet in aere forma p̄ quam erat corpus et substantia lis-
cet inde sit amota forma p̄ quam erat aer Non ergo in tali
generatōe ē generata sba nec corrupta sba. sic ei qr p̄ alia for-
mā hō ē hō t alb⁹ si rmoueat forma albīt fiat niger n̄ erit ge-
nēat⁹ hō neq̄ corrupt⁹ t si nūq̄ absoluēt materia a forma huia
nā nūq̄ ēt genēa⁹ nec corrup⁹ hois. Sic cū nūq̄ absoluat
materia a forma p̄ qm est corp⁹ t sba nūq̄ erit generatō nec
corruptio sbe. videt ergo esse tenendū q̄ illa eadē fo; ma q̄

XXXVII

dat rei esse specificū det ei totū ordinē p̄dicamēti **I**o cum
 corūpīt equ⁹ corrūpīt corp⁹ et sba q̄a p̄ illā et eandē formā
 p̄ quā equ⁹ ē equ⁹ ē corp⁹ et sba Rursuz multa alia incōueni
 entia mihi insolubilia hāc positōez sequuntur. nā tuc p̄tes dis
 finitionis nō eīt vñq̄ dicerent naturā vñā s̄ solū essent
 vñq̄ essent in vno. t̄ supiora de inferiorib⁹ p̄dicarent de
 noiatue nō essentialē t̄ multa alia q̄ alibi deo dante diffusi
 us p̄sequimur. **D**icit aut̄ nihilomin⁹ ista positō sp̄ealez difficult
 atē vt spectat ad p̄positū. nā si ponam⁹ multas formas i cō
 posito t̄ sba panis p̄uertit i corp⁹ chīi q̄ materia p̄uertitur
 i materia t̄ forma i formā iō tota sba panis p̄uertit in corp⁹
 qđ dicit aggregatiū ex materia et forma p̄stat q̄ corp⁹ sic ac
 ceptū vt supl⁹ ē oīsū p̄dicat de p̄posito. **S**icut ei hō n̄ ē sba
 fm q̄ sba dicit alterā p̄tē p̄positi q̄ nec ē matēia nec forma.
 est tñ sba scđm qđ sba dicit aggregatiū ex materia et forma.
 sic hō nō est corp⁹ fm q̄ corp⁹ dicit alterā p̄tez p̄positi. est
 tñ corp⁹ fm q̄ corp⁹ dicit aggregatum ex materia et forma.
Si ḡ p̄ais p̄uertit i corp⁹ chīi q̄ p̄uertit i aggregatiū ex ma
 teria et forma cū tale corp⁹ sit chīus eo q̄ chīus ē hō t̄ oīs
 hō est corp⁹ accipiendo corp⁹ vt est gen⁹ t̄ vt dicit p̄po
 sitū ex materia et forma. possem⁹ igit dicere q̄ panis ē con
 uerl⁹ in chīm. t̄ q̄ ē puerl⁹ i hoīez quod falsuz est. nō ei pa
 nis p̄uertit in chīm nec i hoīez s̄ in corp⁹ chīi t̄ i corp⁹ ho
 minis. t̄ si diceref q̄ hec p̄dicatio. hō ē corp⁹ est vera p̄ ac
 cides i quātū forma corp̄eitatis et forma h̄umanitatis sunt in
 eodez xp̄t qđ p̄ accēns ē panē p̄uerti i hoīez. p̄ se at̄ p̄uertit
 i corp⁹. **A**ugeat q̄st̄iois difficultas. **I**ncidim⁹ ei i magnū icōne
 mēs q̄ cogimur dicere q̄ supiora de iferiorib⁹ p̄ accēns p̄di
 cent. **S**icut albū p̄dicat de musico. t̄ rursū nō effugim⁹ argu
 mētiū. **C**orp⁹ ei id i qđ p̄uertit panis sba: nō p̄dicat de hoīe
 vt possim⁹ salvare p̄ accēns panis p̄uertit in hoīez sicut sal
 uam p̄ accēns edificator cātat. si edificator p̄dicef d̄ musico
Ista igit positōez de multitudine formaznō itelligo nec tñ
 i his q̄ sūt fidei min⁹ assētio cū ad talia req̄rat captiuitas i
 tellec⁹. **Q**uid ḡ dicem⁹. **S**cio q̄ p̄ais sba p̄uertit i vñz corp⁹

Theorema

chri i idē id nūero qd i celū ascēdit qd verū corp⁹ chri sumi
m⁹ i altari. h̄ igit̄ chris tradidit hoc eccia tenet. Si alijs h̄ n̄
sufficit mihi sufficit. Cui ḡ nō sufficit saluis fidamētis fidei
cū reverētia et timore īvestiget qle sit id corp⁹. Ego at malo
i mea simplicitate p̄sist̄, q̄ de arduis temē indicare.

Theorema xxxv.

Hecidētia successiva q̄rū esse ē i fieri adeo
a sba depēdent q̄ nec naturalit̄ nec miraculo si
eri pt̄ q̄ h̄eant p̄ se esse. Si ergo frāgat̄ h̄estia cō
secrata oportet fractionem illā fūdari i aliq̄ sus
ceptiō.

Suēt̄ ei aliq̄ n̄ intelligētes q̄uo fides p̄sit i h̄ sacro accid̄ tia
p̄ se eē, credētes q̄ de oib⁹ accētib⁹ ess̄ par rō. Jo dixerit fra
ctōez qm̄ exercez laēdos i hostia p̄fēcta n̄ fūdari i aliq̄ sbie
volet̄es q̄ ibi eēt fractō ablsq̄ eo q̄ aliq̄ frāgef̄. N̄ ḡ fractō
qndā motū ip̄ortet si ondē possim⁹ motū et ea q̄ s̄t de genē
successiōez nllō mō ablsq̄ sbie do posse p̄ se eē manif. sū crit
fractōez illā fūdari i aliq̄ sbie. Io Possim⁹ at h̄ sp̄lici via ve
nari q̄rū p̄rī se ext̄dit v̄liter ad oia successiōa. Sed a vero
sp̄ealit̄ arguit de motu. Tertia at sp̄ealit̄ delminat̄ ad fracti
onē illā qnā aspicim⁹ i p̄tib⁹ hostie p̄fēt̄. P̄tia via sic p̄z
N̄lā totalitas successiōez et totalitas p̄manētū nō currūt pa
ri passu. Totalitas ei p̄manētū p̄sist̄ in simultate p̄tū, tunc
ē ei tota dom⁹. qn̄ oēs p̄tes dom⁹ mō debito simul sūt. Jo si
tales p̄tes s̄l existāt̄ oī alio amoto dom⁹ h̄ebit eē. Sz tota
litas successiōez nō ē in simultate p̄tū s̄ i ordine p̄tū, nūq̄
ei p̄tes successiōi s̄l eē p̄t. Immo si simul eēt successiōi nō
ess̄, oz eni tales p̄tes h̄e ordinē p̄oris et posteriori, et iste or
do d̄ necessitate req̄rit mobilet̄ suscep̄tū. Nūq̄ ei ess̄ p̄us
et posteri⁹ i motu n̄lī aliq̄d variare. Sz p̄us et posteri⁹ illā
ei p̄s mot⁹ ē i actu s̄ i fieri solū. Si ḡ successiōa dicūt̄ ee: hoc

XXXV.

ē q̄ alicqd fīm ea succedit vt si mot⁹ ē hoc nō p̄tigit qr mo/
t⁹ vel ei⁹ ptes sūt alicqd i actu. s q̄ alicqd mobile mouet fīm
motū iō dī q̄ a mobili accipiē vnitā t ordo i p̄tib⁹ mot⁹.
mot⁹ ei h̄z vnitātē a magnitudine vel a mobili vt dī i sexto
p̄hycorum Et sic successiue ordinanti mobile acq̄rit alicqd
p̄ motū sic successiue accipiē ordo ptū mot⁹. sicut ḡ q̄ pma/
nentia h̄nt ptes sil iō stare nō posset q̄ ess̄ alicqd totū pma/
nens nō manētē simultate ptū sic qr totalitas successiuerū
ē i ordine ptū fieriā p̄t q̄ sit alicqd successiū t n̄ sit talis or/
do t qr ille ordo et ista vnitā nō p̄t esse sine eo qd succe/
dit nō p̄t eē mor⁹ sine mobiliz vniuersalit nō p̄t ee alicqd
successiū absq̄ eo q̄ alicqd succedat. Nā sicut ip̄licaret ḥdi/
tionē q̄ ess̄ hō et nō esset aia sil cū corpe t vnitā corpori qr
totalitas hois p̄sistit i simultate ptū. vt i simultate aie t cor/
poris sic nō poterit esse alicqd successiū nisi alicqd succedat
cū h̄nt successiua h̄re ordine et vnitātē ex mobili t eorū
totalitas p̄sistat i ordine ptū Cū igiē frāctio qndā motū im/
potit t qndā successionē n̄ poterit ee frāctio nisi alicqd frāgat

Sicda via q̄ arguit sp̄ealit de motu sic accipiē. p̄ oem ei
motū ac q̄rī alicqd. Nihil ei aliud ē mot⁹ nisi qndā successiua
acq̄stio alicui⁹ t qn̄ nihil acq̄stū ē nōdū incept⁹ ē mot⁹. qn̄
āt ē totū acq̄stū tūc p̄pler⁹ ē mot⁹. tūc ei ē mot⁹. qn̄ ē alicqd
acq̄stū t alicqd ē i acq̄ri. Iō sexto p̄hycor̄ scribit̄ q̄ oē qd
mouet ptim i īmino a q̄t ptim i īmino ad quē. t nono me/
taphysice scribit̄. oē qd mouet h̄z alicqd de eo ad qd mouet.
Cū ḡ p̄ se loq̄ndo mot⁹ nō īminet ad motū. qr mot⁹ nō est
mot⁹ vt dī i. i. p̄hycor̄ oē dare aliquē sitū vel aliquā formā
acq̄stam p̄ motū ad. hoc q̄ motus sit. Nūq̄ ergo erit mot⁹
nisi sit dare aliquid in aliquo quod successiue p̄ motum ac/
quiritur et qr hoc sine mobili esse non potest. non est dare
motum nisi aliquid mouetur. ergo non erit dare fractionē
nisi aliquid frangatur. acquiritur enim per aliquam frāctio/
nem nouus situs vel noua superficies Sicut enim cum li/
nea dividitur unus punctus sit duo puncta et unus pun/
ctus in potentia qui erat linea continuatus sit duo pūcta

Theorema

in actu q̄ sūt t̄mini linear̄. sic cū corp̄ frangit vna superficies fit multe superficies in actu vt que erat corporis copulatiua efficitur due superficies in actu q̄ sūt t̄mini corp̄. Ista at̄ superficies que p̄ fractionem acq̄rit qn̄ nihil de ea adq̄situ ē nō duz est incepta fractio qn̄ tota est acq̄sita ē fractio pl̄umata nñq̄ aut̄ poterit eē fractio i frāgi et i fieri nisi sit aliqd acq̄situs in superficie et sit aliquid acquirendū. ḡ nō p̄t esse fractio nisi sit dare corp̄ in quo acq̄rit superficies et nisi sit dare aliqd de superficie acq̄situ i corpe. Vere ḡ i oī fractōe aliqd frāgit et fractōe hostie p̄secrete vere fragit ibi corp̄ aliqd. nō corp̄ qd̄ ē i genē s̄be. s̄ corp̄ qd̄ ē i genē quātitat̄. Nō ei ibi frāgit corp̄ ch̄i s̄ dimēsiōes panis ibi fragunt s̄ qb̄ ē corp̄ ch̄i. et qr̄ dimensiones ip̄e sūt corp̄ qd̄ ē in genere qn̄ titatis. bene dictū ē q̄ ibi frāgit corp̄ q̄ est in genere qnti tatis nō s̄bstantie. Tertia via p̄pria ip̄i frāctioni sic h̄i p̄t. Incōueniēs est enī ponere sensū falli circa p̄ se sensibilia et si exute diuina hoc fieri posset tñ nō est p̄gruñ q̄ i sacramēto tāte veritatis aliq̄ p̄mittat fallacia. Un m̄gr. iiii. senetia rum et sc̄da diss̄l. ait ambroſiū dicere q̄ nihil falsū putādum ē in sacrificio veritatis vel altaris sicut sit i magoz p̄stigūs vbi delusioē qd̄am fallunt̄ oculi ut videant esse qd̄ non est. Nec vñ qd̄ aliq̄ dicunt nos nō falli qr̄ nō credim̄ aliqd ibi frāgi qr̄ cū vere aspiciam̄ q̄ de hostia p̄secreta fuit mul te p̄tes cū nñr̄ sit in sensibilib̄ p̄ se vt d̄ in sc̄do de aia si ibi nō esset vera fractio et nos nō credim̄ ibi fractiōem esse licet nō falleret ibi estimatio: deludere tñ vis̄ q̄ iudicat ibi fractiōē eē. sicut decludit vñ i p̄stigūs magoz qn̄ dicit se videre milites cū ibi milites nō existat licet forte ex h̄ nō fallamur q̄a forte cogitam̄ illos nō esse veros milites. non ḡ p̄t ibi eē fracto nisi aliqd frāgat qd̄ declarare volbam̄.

Q Theorema. xxxvi.
Eterna accidētia p̄ sua subiecta in diuidua